

11/24/2022

Integraal veiligheidsbeleid 2023-2026

gemeente Rheden

Marlijn Bijker

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	2
1.1	Reikwijdte beleid.....	2
1.2	Hoe tot stand gekomen.....	2
1.3	Coalitieakkoord en andere wet- en regelgeving	3
2.	Randvoorwaarden en uitgangspunten	3
2.1	Samenwerken aan veiligheid	3
2.2	Persoons-, wijk/dorps- en programmagerichte aanpak.....	4
2.3	Informatie gestuurd werken	5
2.4	Balans tussen preventie en repressie.....	5
2.5	Naar risicogerichte controles	5
2.6	Flexibiliteit en crisis.....	5
2.7	Monitoring en sturing	5
3.	Prioriteiten en aandachtsgebieden	6
3.1	Jeugd en veiligheid.....	6
3.2	Ondermijnende criminaliteit	6
3.3	Zorg en Veiligheid	7
3.4	Digitale veiligheid.....	8
4.	Financiën	8
	Bijlagen	9

1. Inleiding

De gemeente Rheden wil een samenleving zijn waarin inwoners, ondernemers en bezoekers zich veilig voelen. Zij moeten zich niet alleen veilig voelen, maar het moet ook veilig zijn. Door gezamenlijke inspanning op basis van integrale samenwerking zorgen we met elkaar voor een veilig Rheden. Voor een goede sturing en coördinatie op veiligheidsthema's stelt de gemeente iedere vier jaar een integraal veiligheidsbeleid (IVB) op.

1.1 Reikwijdte beleid

Het woord *integraal* zegt het eigenlijk al. De reikwijdte van het beleid is groot. Het bestaat veelal uit de componenten sociale veiligheid, fysieke veiligheid en nu ook digitale veiligheid. De thema's ondermijning en jeugd krijgen vaak ook specifiek de aandacht. Deze onderwerpen zijn dan ook terug te vinden in dit beleid.

Er vallen ook onderwerpen buiten de reikwijdte van dit beleid, namelijk externe veiligheid (milieu, geluid, gevaarlijke stoffen) en verkeersveiligheid. Deze thema's zijn bij andere beleidsafdelingen verankerd en worden vanuit daar integraal opgepakt.

Verder is het goed te beseffen dat in dit IVB de prioriteiten zijn aangestipt. Dit is waar we ons vooral op willen focussen de komende vier jaar. Naast deze prioriteiten blijven we ons inzetten op de lopende thema's en werkzaamheden zoals overlastcasuïstiek, integrale controles, buurtbemiddeling, leefbaarheid, buurtpreventie, et cetera. Dit blijft het grootste gedeelte van het dagelijkse werk innemen. In bijlage 1 is een lijst toegevoegd die inzicht geeft over de hele scope van integrale veiligheid.

1.2 Hoe tot stand gekomen

Dit IVB is tot stand gekomen door terug te kijken naar de inzet in de afgelopen jaren. Het vorige beleid is geëvalueerd en een cijfermatige analyse is uitgevoerd. Denk hierbij aan cijfers van de politie, Halt, Veiligheidshuis en Veilig Thuis. In de veiligheidsanalyse 2022 zijn de evaluatie en de cijfers uitgebreid terug te lezen (bijlage 2: veiligheidsanalyse 2022 en bijlage 3: evaluatie jeugdaanpak 2022).

In de totstandkoming van dit beleid zijn ook veel gesprekken met interne- en externe partners gevoerd. Dit waren soms groepssessies op basis van thema's en soms individuele gesprekken. Voorbeelden van partners zijn de politie, openbaar ministerie (OM), Boa's, jeugdconsulenten, bouwtoezichthouders, omgevingsdienst (ODRA), casusregisseur, leerplichtambtenaren, jongerenwerk, et cetera. Ook is tijdens een oriënterende raadsvergadering input opgehaald voor dit IVB.

Tenslotte is er een enquête uitgegaan naar inwoners van de gemeente Rheden. De laatste cijfers dateerden uit de veiligheidsmonitor van 2019 en om toch recentere cijfers te krijgen, is voor een kleine enquête gekozen. De veiligheid in de gemeente Rheden wordt beoordeeld met een 7,6. Overdag krijgt het veiligheidsgevoel zelfs een 8,4 en 's avonds een 7,3. Per dorp is hierin wel een verschil te zien.

Tabel: Cijfer veiligheid in Rheden (algemeen)

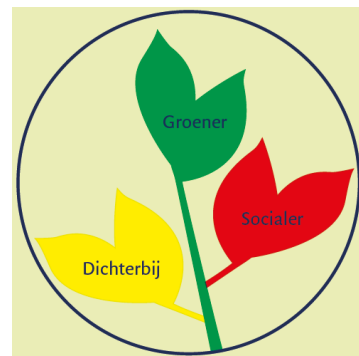
Velp (n=369)	Dieren (n=266)	Rheden (n=210)	Ellecom (n=28)	De Steeg (n=27)	Spankeren (n=20)	Laag- Soeren (n=14)	Buiten de gemeente (n=10)
7,7	7,5	7,5	8,3	7,9	7,9	7,7	8,0

Meer hierover is te lezen in het rapport in bijlage 4.

1.3 Coalitieakkoord en andere wet- en regelgeving

Beleed staat nooit op zichzelf en daarom is er uiteraard gekeken bij welk bestaand beleid en regelgeving het IVB moet aansluiten. Het in 2022 vastgestelde coalitieakkoord 2022-2026 is daar één van. Het coalitieakkoord is samengevat door het college in vier ambities die perfect passen binnen dit IVB.

1. Wij intensiveren de samenwerking tussen de zorg- en veiligheidsprofessionals om thema's zoals huiselijk geweld, kindermishandeling, personen met verward gedrag, radicalisering, mensenhandel en nazorg ex-gedetineerden goed op te pakken.
2. Wij blijven ons inzetten voor bestrijding van ondermijning door onze informatiepositie te verbeteren, bewustwording te vergroten en barrières op te werpen tegen criminele organisaties.
3. Wij voorkomen dat jongeren in de criminaliteit belanden door voorlichtingsprogramma's, jeugdoverleg en een sluitende aanpak.
4. Wij zorgen voor meer bewustwording over digitale criminaliteit bij onze inwoners, ondernemers en eigen personeel/medewerkers.

Ook zijn er veel ontwikkelingen lokaal, regionaal en nationaal. Denk aan de aanpak van mensenhandel, de omgevingswet/omgevingsvisie, een bredere reikwijdte van de Wet BIBOB en gebiedsgerichte aanpak natuurbrandbeheersing. Dit IVB biedt ruimte voor deze en nieuwe ontwikkelingen door op prioriteiten en aandachtsgebieden te focussen en niet voor strakke vastgestelde kaders te kiezen.

2. Randvoorwaarden en uitgangspunten

2.1 Samenwerken aan veiligheid

Veiligheidsvraagstukken stoppen vaak niet bij afzonderlijk organisaties of houden op bij gemeentegrenzen. Samenwerking staat daarbij centraal en is een voorwaarde. Dit doen we onder andere in verschillende samenwerkingsverbanden.

- In de lokale driehoek met politie en OM als incidenten daarom vragen en om afspraken te maken over inzet van gemeente, politie en OM.
- In een regionale driehoek samen met de gemeenten Doesburg en Rozendaal wordt de structurele inzet en thema's bepaald.

- In de Veiligheids- en gezondheidsregio Gelderland-Midden (VGGM) als voorbereiding op en bestrijding van incidenten en crises.
- Op regionale schaal van Oost-Nederland met 78 gemeenten werken we samen met het Veiligheidsnetwerk Oost-Nederland en het RIEC. Het RIEC (Regionaal Informatie- en Expertise Centrum) ondersteunt de gemeente bij de aanpak van georganiseerde criminaliteit. Met als doel samenwerking te stimuleren en de overheid en maatschappij weerbaarder te maken om zo ondermijning tegen te gaan.
- Intern door te werken aan samenhangend beleid met ruimtelijke ordening (bijvoorbeeld de Woonvisie) en sociaal domein. Daarnaast werken we samen aan een integrale uitvoering met handhaving, vergunningverlening en consulenten.

De gemeente heeft de regie op veiligheid, maar dat betekent niet dat de gemeente verantwoordelijk is voor de uitvoering van alle taken. Integrale samenwerking betekent ook dat verantwoordelijkheden bij andere partijen liggen. Het is daarom belangrijk dat er een stevig veiligheidsnetwerk bestaat tussen deze partijen. Hierop moeten we blijven investeren!

Een belangrijke rolverdeling en tegelijkertijd nauwe samenwerking vindt plaats tijdens een ramp, crisis of ingrijpend incident. Dan worden beslissingen op meerdere niveaus (operationeel, tactisch en strategisch) genomen in overleggen, waaronder een gemeentelijk beleidsteam (GBT) waarvan de burgemeester de voorzitter is.

Daarnaast kan de burgemeester bevoegdheden inzetten die aan hem zijn opgedragen gebaseerd op verschillende wetgeving. Uitgangspunt daarbij is vooral de gemeentewet. Veelal komt art. 172 Gemeentewet in beeld: de handhaving van de openbare orde. Ook bestaan er diverse specifieke wetten waarin bevoegdheden voor de burgemeester zijn opgenomen. Denk aan de Wet BIBOB, de Wet aanpak woonoverlast of de Wet Openbare Manifestaties. Dit wordt ook wel de bestuurlijke aanpak genoemd waarbij herstel of het voorkomen van gevaar voorop staat. Dit loopt vaak naast de strafrechtelijke aanpak vanuit het OM.

2.2 Persoons-, wijk/dorps- en programmagerichte aanpak

Afhankelijk per veiligheidsthema is er een andere aanpak nodig. Bij overlastcasuïstiek is deze vaak persoonsgericht. Bij veel inbraken of branden in een wijk kiezen we juist voor een wijkgerichte aanpak. Uiteraard sluit veiligheid ook aan bij de integrale wijkaanpak van Stenfert in het dorp Dieren. Juist op deze integrale manier kan de veiligheid en leefbaarheid in een wijk verbeteren.

Daarnaast zijn er ook programma's die gemeentebreed zijn ingestoken zoals, ondermijning, de jeugdaanpak en voorlichting over digitale veiligheid.

2.3 Informatie gestuurd werken

Een goede informatiepositie is van belang als er regie moeten worden gevoerd op het IVB, alsmede het handhaven van de openbare orde en veiligheid. Vooral kwalitatieve informatie van partners, ondernemers of inwoners helpen ons om een goed beeld te krijgen van wat er speelt binnen de gemeente Rheden. Hierdoor kunnen we doelgerichter te werk gaan, prioriteiten stellen en signalen vroegtijdig oppakken.

2.4 Balans tussen preventie en repressie

Voor een effectief IVB zijn zowel preventieve- als repressieve maatregelen nodig. Als gemeente Rheden willen we zo veel mogelijk overlast en criminaliteit voorkomen. Daarom zijn preventieve acties van grote waarde. Mochten er zich toch onveilige situaties voordoen dan zetten we onze repressieve maatregelen in om de situaties te beëindigen. Dit kan een combinatie zijn van straf- en bestuursrecht. Ook hier is een goede samenwerking tussen verschillende partners weer van groot belang. Dit is vooral de politie, gemeente en OM.

2.5 Naar risicogerichte controles

De afgelopen jaren werkten veel interne- en externe partners nog met reguliere controles. Elk gebouw, of het nu risicovol was of niet, werd één keer paar jaar gecontroleerd. Daar is nu een ontwikkeling in gaande. We gaan naar het uitvoeren van risicogerichte controles. Dus risicopanden waar bijvoorbeeld arbeidsmigranten, zorgcliënten of ouderen wonen, gaan de komende jaren vaker gecontroleerd worden dan andere panden waar de inwoners zelfredzamer zijn (en dus minder risico lopen).

2.6 Flexibiliteit en crisis

De ontwikkelingen in veiligheidsland gaan snel en zijn niet altijd te voorzien. De inzet op een veilige samenleving vraagt daarom om flexibiliteit en het snel aanpassen aan de nieuwe werkelijkheid en/of trends die gesignaleerd worden. Ruimte in de beschikbare capaciteit is daarvoor nodig. Het blijft een opgave om die ook te vinden. Ook zien we steeds vaker (langdurige) crisissen op ons afkomen. Het heeft op dit moment meer een structureel karakter gekregen dan incidentele capaciteitsinzet.

Crisis/actualiteit:

- Pandemieën
- Vluchtelingenproblematiek
- Demonstraties/protesten
- Extreme weersomstandigheden
- Natuurbranden

2.7 Monitoring en sturing

De in dit IVB genoemde prioriteiten werken we verder uit in twee-jaarlijkse uitvoeringsplannen. Tussentijds kan een hereiking van het beleid plaatsvinden, mocht blijken dat er nieuwe ontwikkelingen opgenomen moeten worden in dit beleid.

De gemeenteraad houden we op de hoogte via de P&C cyclus en één keer per jaar zetten we in op een presentatie in de oriënterende raadsvergadering.

3. Prioriteiten en aandachtsgebieden

In dit beleidsplan beschrijven we vier prioriteiten en ambities voor de komende vier jaar:

1. Jeugd en veiligheid
2. Ondermijnende criminaliteit
3. Zorg en veiligheid
4. Digitale veiligheid

3.1 Jeugd en veiligheid

Het voorkomen van overlast en criminaliteit begint bij de jeugd. Juist omdat de jeugd de toekomst heeft. En als we er voor zorgen dat onze jongeren veilig opgroeien dan voorkomen we dat deze jongeren in de criminaliteit belanden. Het gaat dan vooral om het bevorderen van beschermende factoren en verminderen van risicofactoren voor jeugdigen en gezinnen. Onder meer door het bieden van voorlichting en het inzetten op een goede sociale basis voor jongeren. Denk hierbij aan jongerenwerk, jongerencoaches, scholen en ondersteuning in gezinnen. Ook vroegsignalering bij sportclubs, zwembaden of in de culturele sector zijn zeer belangrijk. Daarnaast is blijvende aandacht nodig voor de bestaande aanpak van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit (samenwerking tussen gemeente, politie en jongerenwerk). Zeker nu deze verplaatst naar de online wereld.

Ambities

1. We focussen ons op voorlichtingsprogramma's om jongeren uit de criminaliteit te houden.
2. We intensiveren en verbreden de samenwerking in de jeugdketen (van vroegsignalering tot repressie) om zodoende eerdere te signaleren en een sluitende aanpak te creëren.

Wat gaan we doen?

- We continueren projecten zoals #Leerlingalert en Haltpreventielessen en waar nodig organiseren we andere bewustwordingsbijeenkomsten.
- We verbreden het bestaande jeugdoverleg door meer partners aan te laten sluiten en waar nodig wordt er individuele casuïstiek besproken.

3.2 Ondermijnende criminaliteit

Ondermijnende criminaliteit staat al een aantal jaren hoog op de agenda en ook de komende jaren blijft dit zo. De gemeente heeft haar eigen rol en inmiddels ook een duidelijke taak: werken aan een geloofwaardige en eerlijke samenleving en overheid, waarbij de gemeente, in gezamenlijkheid met haar partners, de regels controleert en handhaaft en niet samenwerkt met criminelen. Daartoe zijn het opiumbeleid en de beleidsregels rondom de Wet BIBOB in onze gemeente op orde en blijft bewustwording op ondermijning en training van de weerbaarheid van het bestuur, medewerkers en inwoners van belang.

Ambities

1. We vergroten de weerbaarheid van bestuurders, medewerkers, inwoners en ondernemers.
2. We blijven onze informatiepositie verbeteren, zodat we beschikken over een actueel ondermijningsbeeld.
3. We verminderen de kans op georganiseerde criminaliteit door middel van het opwerpen van barrières en inzetten van juridische instrumenten.

Wat gaan we doen?

- We brengen de drie grootste bedrijventerreinen in beeld door integrale controles (zogenoemde witte vlekken controles).
- We organiseren interne- en externe bijeenkomsten om de bewustwording rondom ondermijnende criminaliteit te vergroten.
- We werpen zoveel als mogelijk barrières op om ondermijnende criminaliteit zoals zorgfraude tegen te gaan.

3.3 Zorg en Veiligheid

Een steeds groter wordend thema is zorg en veiligheid. De gemeente Rheden wil dat iedereen mee kan doen in onze samenleving, maar sommige inwoners redden dat niet en hebben passende hulp nodig. Juist deze groep komt steeds meer en vaker in beeld bij veiligheid. Het gaat hier om kwetsbare mensen die mogelijk een risico vormen voor zichzelf, de omgeving en de openbare orde en veiligheid. Deze problematiek kan ervoor zorgen dat ze kwetsbaar zijn om slachtoffer te worden van misbruik of vervallen in (ondermijnende) criminaliteit. Om deze problematiek aan te pakken, is een intensieve samenwerking nodig tussen zorgprofessionals en veiligheidspartners.

Thema's op het snijvlak van zorg en veiligheid:

- Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Personen met verward gedrag
- Radicalisering
- Nazorg ex-gedetineerden
- Mensenhandel
- Overlast bij zorginstellingen
- Brandveiligheid in woningen (door bv. verzamelstoornis)

Ambities

1. We zorgen voor een sluitende aanpak op het gebied van zorg en veiligheid.
2. We intensiveren de samenwerking tussen zorg- en veiligheidsprofessionals. Hierdoor verbeteren we (vroeg)signalering, preventie, informatiedeling, aanbieden van passende zorg, betere kennis van instrumenten en interventies door het aanreiken van handvatten voor op- en afschalen.

Wat gaan we doen?

- We brengen de processen rondom zorg en veiligheid in beeld en voeren waar nodig verbeteringen door.
- We stellen een aanpak voorkomen escaleren (AVE) op samen met de partners.

- We zetten in op een persoonsgerichte aanpak (PGA) om te zorgen voor een sluitende aanpak. De consultants veiligheid, de casusregisseur veiligheid en de beleidsadviseur zorg en veiligheid gaan hierbij onder andere een belangrijke rol spelen.

3.4 Digitale veiligheid

De samenleving digitaliseert en daardoor zien we een nieuw veiligheidsthema ontstaan, digitale veiligheid. Digitale veiligheid bestaat uit twee verschijningsvormen: cybercrime (criminaliteit met ICT als middel en doelwit) en gedigitaliseerde criminaliteit (ICT wordt gebruik om traditionele vormen van criminaliteit te plegen, zoals bedreiging, diefstal of fraude). Veel inwoners en ondernemers kunnen onvoldoende meekomen met de snelle technologische en digitale ontwikkelingen en zijn daarom vatbaarder voor deze vorm van criminaliteit.

Ambities

1. We vergroten de weerbaarheid van inwoners, ondernemers en medewerkers op het gebied van digitale veiligheid.
2. We waarborgen en beschermen de privacy van onze inwoners, ondernemers en medewerkers.

Wat gaan we doen?

- We organiseren voor inwoners, ondernemers en medewerkers diverse voorlichtingsbijeenkomsten over digitale veiligheid. Ook blijven we het project Hackshield voor jongeren aandacht geven.
- We werken continue aan de verbetering van de informatiebeveiliging bij de gemeente en maken het onderdeel van onze bedrijfsprocessen.

4. Financiën

In de programmabegroting 2023 is extra formatie aangevraagd en vastgesteld om de ambities van dit beleid en ook het coalitieakkoord te halen. Het gaat om de uitbreiding van de beleidsadviseur zorg en veiligheid naar 36 uur en een handhavingsjurist veiligheid van 24 uur.

Hiermee willen we genoemde ambities uitvoeren en denken dat het daardoor een stuk realistischer wordt om dit te doen. Het is wel van belang dat de nieuw vastgestelde middelen zo snel als mogelijk worden ingezet. Anders zijn de ambities niet reëel en moeten we ons focussen op de lopende veiligheidswerkzaamheden (bijlage 1) en gaan werken met een afgeschaalde versie van de voorgestelde prioriteiten.

Zoals al eerder genoemd, de ontwikkelingen rondom veiligheid staan nooit stil. Dus mochten er nieuwe ontwikkelingen zijn waarvoor extra financiële middelen nodig zijn dan maken wij hiervoor een voorstel.

Bijlagen

1. Overzicht van alle doorlopende veiligheidswerkzaamheden
2. Veiligheidsanalyse 2022
3. Evaluatie jeugdaanpak 2022
4. Rapport enquête veiligheidsgevoel inwoners

Bijlage 1: Overzicht van doorlopende veiligheidswerkzaamheden

Veilige leefomgeving

- Overlast en veiligheidscasuïstiek in de dorpen
- Voorbereiding op de jaarwisseling
- Buurtbemiddeling continueren
- Buurtpreventie faciliteren
- Preventieacties woninginbraak
- Advisering bij evenementen
- Themaweek: Week van de Veiligheid
- Themaweek: Week van Respect
- Aanhaken bij woonwagenbeleid

Jeugd en veiligheid

- Inzet Halt voorlichting
- Project veilige school continueren
- Jeugdoverleg / jeugdaanpak
- Preventieacties cybercrime (zoals Hackshield)

Zorg en veiligheid

- Veiligheidshuis advisering
- Casusoverleg zorg, overlast en veiligheid
- Radicaliseringscasuïstiek
- Mensenhandel casuïstiek

Ondermijning

- Ondermijningscasuïstiek (drugs, prostitutie, wittenwassen, mensenhandel)
- Samenwerking met het RIEC
- BIBOB-coördinatie en onderzoek
- Aanpak zorgfraude stimuleren
- Preventieve acties alcohol- en drugsgebruik

Overlegstructuren

- Samenwerking met de politie (ambtelijk en bestuurlijk)
- Samenwerking met de brandweer (ambtelijk en bestuurlijk)
- Driehoeksoverleg (burgemeester, politiechef en officier van justitie)
- Samenwerking met andere gemeenten ontwikkelen (Doesburg, Rozendaal, Arnhem, Renkum)

Actualiteit en crises

- Trekker Vluchtelingen problematiek
- Trekker coronapandemie
- Voorbereid zijn op rampen en crisis (sociale- en fysieke crisis)
- VGGM advisering